

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6493/2025
29.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Борислав Шушњар адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2319/22 од 05.12.2024. године, у седници одржаној 29.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2319/22 од 05.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2319/22 од 05.12.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 1122/14 од 11.01.2022. године у другом и трећем ставу изреке којима је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена на исплату износа од 279.250,24 евра са каматом коју одређује Европска централна банка за евро почев од 05.03.2009. године до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате са затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и обавезан тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној

дужности. Ревизијским наводима о недостацима другостепене пресуде због којих се њена правилност не може испитати указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведеног члана, која није законски разлог за овај ванредни правни лек (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је 23.12.1998. године са предузећем са седиштем у Словенији закључио уговор о купопродаји одређене количине цигарета за укупну цену од 544.160 ДЕМ, односно 4.897.590,00 динара по тада важећем курсу. Посредник у том правном послу било је предузеће са седиштем у Новом Саду, којем је тужилац 25.12.1998. године уплатио износ од 294.166 ДЕМ, а 30.12.1998. године и износ од још 250.000 ДЕМ. Предузеће - посредник је у више наврата продавцу из означеног купопродајног уговора, на његов рачун, уплатило укупан износ уговорене купопродајне цене. Роба која је била предмет продаје одузета је на граничном прелазу и стављена под царински надзор, а пред Царинарницом Нови Сад је вођен прекршајни поступак против предузећа „Траншпед ексим“ из Новог Сада, одговорног лица у том предузећу, ББ из ... и НН лица, због прекршаја из члана 188. и члана 198. Царинског закона. У том поступку је решењем од 25.05.1999. године изречена заштитна мера одузимања робе. Жалба на изречену заштитну меру одбијена је решењем другостепеног већа за прекршаје ПЖЦ 1685/99 од 20.04.2000. године, а захтев за судску заштиту је одбијен пресудом ПЗС 68/00 од 18.07.2002. године. Кривични поступак, покренут против тужиоца и више других лица због кривичног дела из члана 189. став 1. Царинског закона и чланова 235. став 1, 233. и 117. став 1. Кривичног закона, обустављен је решењем Вишег суда у Шиду Кв. 340/09 од 07.12.2009. године због наступања застарелости кривичног гоњења. Означено решење постало је правноснажно 29.12.2009. године. Тужилац је 30.05.2013. године, пре подношења тужбе, Републичком јавном правобранилаштву поднео предлог за мирно решење спора.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев због застарелости тужиоцевог потраживања јер је тужба поднета 25.12.2014. године - по протеклу рока од три године од правноснажности решења о обустави кривичног поступка, прописаног чланом 557. Законика о кривичном поступку. Осим тога, по становишту тог суда, тужбени захтев није основан без обзира на исход кривичног поступка, јер је роба одузета у прекршајном поступку због учињеног царинског прекршаја, тако да у поступању органа тужене нема противправности - незаконитог или неправилног рада, као основа одговорности тужене за тражену штету у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је одбио тужиоцеву жалбу и потврдио првостепену пресуду. По становишту тог суда, утврђено чињенично стање упућује на правилност закључка нижестепеног суда да је потраживање тужиоца застарело због протрека рока од три године из члана 557. Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“ број 70/01 и 68/02 и „Службени гласник Републике Србије“ број 58/04 ... 76/10), рачунајући од дана правноснажности решења о обустави кривичног поступка. Жалбене наводе тужиоца да је рок застарелости прекинут подношењем тужбе од 28.12.2012. године, која је одбачена због тога што претходно надлежном органу није поднет захтев за мирно решење спора, другостепени суд је оценио као неосноване јер о тим наводима у списима нема доказа, а одредбом члана 372. став 1. ЗПП је прописано да се у жалби не могу износити нове чињенице и предлагати нови докази, осим ако жалилац учини

вероватним да их без своје кривице није могао изнети, односно предложити до закључења главне расправе.

По оцени Врховног суда, о тужбеном захтеву у овом спору одлучено је правилном применом материјалног права, због чега се ревизијом изјављеном и из тог разлога неосновано оспорава законитост нижестепених пресуда.

Тужена није дужна исплатити тужиочево новчано потраживање у висини уговорене продајне цене одузете робе, како по основу одговорности за штету из члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, тако и по основу стицања без основа из члана 210. тог закона.

Роба коју је тужилац купио била је предмет царинског прекршаја из члана 188. став 1. тачка 1. и члана 198. став 1. Царинског закона („Службени лист СРЈ“ број 454/92). Одредбом члана 200. тог закона било је прописано да ће се одузети роба која је предмет прекршаја из члана 188. став 1. тачка 1. и члана 198. став 1. тог закона, ако је учинилац прекршаја извршио неку радњу из тих чланова (став први); да се роба која је предмет царинског прекршаја, за који је прописана заштитна мера одузимања, као и роба за коју није спроведен царински поступак може сместити под царински надзор (став пети); да власник робе стављене под царински надзор у смислу става 5. има право на накнаду штете на терет савезног буџета, ако се у спроведеном царинском поступку утврди да није постојао царински прекршај (став шести). Тим законом је, поред тога, било прописано: да се роба која је предмет прекршаја из члана 188. став 1. тачка 1. и члана 198. може одузети ако није својина учиниоца прекршаја, чиме се не дира у права трећих лица за накнаду штете од учиниоца (члан 203. став 1. и 3); да се роба и превозно средство којим је прекршај извршен може одузети, односно наплатити њихова вредност и кад се против учиниоца не може водити прекршајни поступак због тога што је непознат или недоступан надлежним органима, или због постојања других законских сметњи, осим у случају наступања апсолутне застарелости (члан 204. став 2).

У конкретном случају, роба - предмет уговора о продаји од 23.12.1998. године, била је предмет прекршаја из члана 188. став 1. тачка 1. и члана 198. став 1. Царинског закона, и одузета је сагласно члану 200. став 1. у вези чланова 203. став 1. и 3. и члана 204. став 2. тог закона, без обзира што није била својина учинилаца означеног прекршаја. Изрицање заштитне мере одузимања робе у прекршајном поступку, сагласно наведеним законским одредбама, решењем против којег су неуспешно коришћена расположива правна средства, потврђује непостојање незаконитог или неправилног рада државног органа, као основ одговорности тужене по члану 172. став 1. Закона о облигационим односима. Одузимање робе на основу коначног и правноснажног решења о изрицању заштитне мере у прекршајном поступку значи да је постојао правни основ да она из имовине тужиоца пређе у имовину тужене, тако да не постоји стицање без основа из члана 210. став 1. Закона о облигационим односима, и дужност тужене да накнади тужиоцу вредност постигнутих користи.

Из наведених разлога, код непостојања основа тужбеног захтева, ирелевантни су ревизијски наводи о погрешној примени законских одредби о застарелости тужиочевог потраживања, било по основу накнаде штете или по основу стицања без основа.

Због тога је, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић